

DE SOCIETAT CIVIL PARTICULAR A COOPERATIVA

GUIA DE TRANSFORMACIÓ
MAIG 2016

Cooperatives de Treball
de Catalunya

INTRODUCCIÓ

CANVIS I ALTERNATIVES

El passat 1 de gener de 2016 va entrar en vigor una modificació fiscal que estableix que les Societats Civils Particulars (SCP) amb un objecte mercantil estan obligades a tributar per l'Impost de Societats. Com a conseqüència d'aquesta modificació, les SCP han de rectificar les seves obligacions fiscals davant d'Hisenda. El termini per a comunicar-ho –mitjançant el **model 036**- acaba el 30 de juny de 2016.

Fins aquesta modificació, les Societats Civils Particulars tributaven en règim fiscal d'atribucions. És a dir, liquidaven l'IVA i les persones sòcies tributaven per la part dels beneficis de la societat que tenien atribuïts segons els estatuts.

La nova regulació estableix que les SCP estan obligades a tributar per l'Impost de Societats i han de portar la comptabilitat com una societat mercantil, d'acord amb el Codi de Comerç. Les noves obligacions comptables els poden suposar portar llibre de diari, balanços i pèrdues i guanys.

Aquests canvis poden suposar una modificació substancial en les raons per les que es creaven les SCP, percebudes com un instrument senzill per a gestionar una activitat econòmica de dues o més persones sense necessitat de complicar-se amb temes de compatibilitats i societats.

Ara bé, la modificació normativa canvia les obligacions formals però no fa desaparèixer una de les dificultats o limitacions que tenien les SCP i que també era uns dels seus punts febles: la responsabilitat il·limitada de les persones sòcies per deutes socials.

Arribats a aquest punt: assumir les obligacions fiscals i no reduir les responsabilitats patrimonials, és un bon moment per plantejar-se si val la pena continuar sent una SCP o si és millor fer una transformació cap a un altre tipus de societat i, en aquest cas, quin seria el model més adequat per fer la transformació.

Bàsicament, el model en el que es podria transformar una SCP seria el de Societat Limitada o bé el de Societat Cooperativa.

La diferència fonamental entre els dos models societaris (cooperativa o societat limitada) radica en la presa de decisions o el control de la societat.

A la Societat Limitada, el capital és qui decideix i les decisions es prenen en funció de la participació en el capital. En canvi, en una cooperativa, les decisions es prenen en funció de les persones i del principi “una persona, un vot”.

Si la SCP té una base igualitària, és a dir, totes les persones sòcies hi tenen la mateixa participació, la transformació natural és la cooperativa.

PRIMERA FASE

LA DECISIÓ. PER QUÈ HEM DE FER UNA COOPERATIVA?

Darrera de la transformació d'una SCP en cooperativa hi ha varies raons. Les SCP són entitats constituïdes per persones que fan una activitat conjunta, aporten el talent, experiència i habilitats. En cas que aquesta aportació sigui igualitària, el model a triar és el de la cooperativa, un model empresarial basat en les persones.

A les SCP el model de relació entre socis també té un significat important ja que les persones sòcies es regulen pels seus acords en règim d'igualtat com ho fan les cooperatives.

Les SCP es regulen pel Codi Civil i en base als acords presos entre persones sòcies. De la mateixa manera, els socis de les cooperatives es regulen pels acords dels seus socis. Als dos tipus d'empreses els acords entre socis tenen un valor rellevant.

A les societats de capital, les relacions entre els socis, d'una banda, i les relacions entre els socis i la societat, de l'altra, estan regulades per la Llei, que té un valor més significatiu front als acords, amb caràcter subsidiari.

Aquesta primera diferència en la rellevància de la presa de decisions, ve determinada per la cultura de les empreses. Mentre n'hi ha unes que estan basades en la satisfacció de les persones, les altres estan basades en la satisfacció del capital.

El que confereix identitat a les SCP i les cooperatives és que els acords establerts entre les persones sòcies tenen força de llei i, el més significatiu, és que es tracta d'acords voluntaris, adoptats lliurement i no imposats per la llei.

Aquesta característica compartida entre SCP i cooperatives s'anomena autoregulació i fa referència a la capacitat de dotar-se de normes de manera voluntària. El poc canvi cultural en la gestió per part de les dues fórmules fa que la transformació de SCP a cooperativa no sigui tan traumàtica.

Fins ara, una de les raons que portava a la constitució d'una societat mercantil i no una SCP era la limitació del risc de la responsabilitat patrimonial a la xifra aportada en concepte de capital social en la societat (sigui Societat Limitada o sigui Societat Anònima). En una cooperativa existeix el mateix tipus de limitació del risc en la responsabilitat patrimonial. Només hi ha el risc de perdre la quantitat que s'ha aportat en concepte d'aportació al capital social de la Cooperativa. La similitud en la regulació de les relacions entre persones sòcies i empresa fa que, en el moment que una SCP es planteja en quin tipus d'empresa transformar-se, la cooperativa aparegui com una opció còmoda.

Més endavant, parlarem d'una altra de les raons per les que són més beneficioses les cooperatives que d'altres entitats: ens referim a avantatges de caire fiscal.

Amb la nova regulació, les SCP ja no gaudiran dels avantatges de simplicitat fiscal que tenien fins ara, ni deixaran de tenir risc patrimonial personal il·limitat. A banda, es veuran obligades a portar, com qualsevol altra societat, la comptabilitat d'acord amb el Codi de Comerç. Així, les SCP tenen la responsabilitat il·limitada i, a la vegada, la complexitat de la comptabilitat. Aquestes raons porten a les SCP a plantejar una transformació que, com mínim, limiti el risc patrimonial.

Tot això ens permet afirmar que, a l'hora de transformar la SCP, el model cooperatiu apareix com el més proper a la seva cultura empresarial i permet eliminar el risc personal limitant-lo només a l'aportació al capital social.

SEGONA FASE

EL PROCÉS DE TRANSFORMACIÓ

El procés de transformació que s'exposa es basa en la idea de simplicitat i el fet que sigui pràctic. Si en el procés apareixen dubtes, us proposem posar-vos en contacte amb la **Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya**.

Una vegada presa la decisió -en aquest cas, la transformació en cooperativa- s'ha de reunir en una junta a totes les persones sòcies de la SCP. Aportarem annexat el model de transformació. L'acord ha de ser adoptat per dues tercers parts de les persones sòcies. Aquelles que no hi estiguin d'acord, s'han de donar de baixa.

Un cop adoptat l'acord, cal adreçar-se al Registre de Cooperatives i demanar la certificació negativa del nom, conforme no l'utilitza cap altra cooperativa. En el següent enllaç trobareu indicats els passos a seguir:

Certificació de denominació social de cooperativa

La sol·licitud del nom l'ha de fer la SCP. No pot ser efectuada a nom d'una de les persones sòcies, ja que el certificat obtingut no podria ser emprat per la SCP.

El registre ens remetrà una certificació en la que es dirà si el nom de la SCP està o no disponible. Recomanem demanar el nom de la societat i acompanyar-lo de al menys dos noms alternatius.

Una vegada sol·licitat el nom poden passar dues coses:

1. Que no el tingui ningú i ens el concedeixin
2. Que el nom pertanyi a una altra cooperativa. En aquest cas, hi ha dues opcions:
 - » Canviar el nom de l'entitat
 - » Iniciar un procés de reclamació contra la cooperativa que utilitza el nom. Això només tindrà sentit fer-ho si la SCP té registrat com a marca el nom de la societat.

Buscar un altre nom per la cooperativa pot ser difícil en la mesura que aquest pot tenir un valor emocional més enllà del valor comercial. En aquest cas es recomana modificar el nom social i fer un registre de la marca del nou nom.

Un cop adoptat l'acord de transformació i la certificació del nom, cal redactar els estatuts que regularan la vida de la cooperativa, ja que un cop feta la transformació no ens podem regular pels pactes de la SCP. Els estatuts de la cooperativa són una declaració pública davant el notari i la Societat en el que els socis manifesten com es diuen, a què es dediquen, on tenen el domicili, com es regulen, quina és l'aportació al capital... És a dir, plantegen la informació de caràcter general que estableix la llei al regular el contingut mínim dels estatuts socials.

Us transcrivim l'article de la Llei de Cooperatives que indica el contingut mínim:

Article 16. Contingut mínim dels estatuts socials

1. Els estatuts que han de regir el funcionament de la cooperativa han de fer constar, com a mínim, els elements següents:

- a. La denominació de la societat.*
- b. El domicili social.*
- c. L'objecte social.*
- d. L'àmbit territorial de l'activitat cooperativa principal.*
- e. Els diversos tipus de socis; els requisits d'admissió i baixa; els supòsits de baixa justificada; els drets i les obligacions dels socis, indicant el compromís o la participació mínima que se n'espera en les activitats de la cooperativa, i la relació, si s'escau, entre els*

vots socials i l'activitat cooperativitzada per a l'atribució del vot plural ponderat.

f. *Les normes de disciplina social i la tipificació de les faltes i les sancions, tenint en compte el que estableix l'article 36.*

g. *El capital social mínim de la cooperativa i la determinació de l'aportació obligatòria mínima inicial dels diversos tipus de socis, establint si les aportacions al capital social poden donar interès.*

h. *La regulació del dret de reemborsament de les aportacions dels socis al capital social i el règim de transmissió d'aquestes.*

i. *En el cas de les cooperatives de primer grau que no són de treball associat i de les cooperatives de segon grau, quan reconeixen com a socis de treball els treballadors que ho sol·licitin, els mòduls d'equivalència per a assegurar-ne la participació equilibrada i equitativa en les obligacions i els drets socials, tant polítics com econòmics.*

j. *Els criteris d'aplicació dels resultats, amb la determinació dels percentatges dels excedents que s'han de destinar als fons socials obligatoris.*

k. *La forma i el termini per a convocar l'assemblea general, i també el règim d'adopció dels acords.*

l. *L'estructura, el règim d'actuació, el nomenament i la remoció dels òrgans socials d'administració que tinguin caràcter obligatori i dels òrgans facultatius previstos.*

2. *Els estatuts socials poden ésser desplegats per reglaments de règim intern aprovats per l'assemblea.*

Aquests són aspectes que la llei considera obligatoris i que les cooperatives han de regular. Hi ha una qüestió que també

és obligatòria: posar als estatuts el capital social mínim. Per constituir la cooperativa, i la transformació és una mena de creació de cooperativa, els socis han de fer una aportació en concepte d'aportació social a la Cooperativa. Pot ser una aportació econòmica certificada per un banc o bé un procés especial en el cas de les transformacions de les SCP.

En el cas de les transformacions, com que la SCP fa un temps que funciona, aquesta ha de tenir uns béns, uns saldos als comptes, equips o eines per efectuar la seva activitat. La Llei de Cooperatives permet que s'aportin béns o materials emprats per la SCP i donar-los consideració d'aportació al capital social. Per tal que aquests béns serveixin per valorar de manera econòmica la participació de les persones sòcies al capital social, el procés seria que l'òrgan de govern de la cooperativa, en aquest cas el consell rector, ho valori.

Per poder fer la valoració dels béns, en primer lloc s'ha de fer un inventari de béns i obligacions que tingui la SCP i una vegada inventariat, donar-li un valor a la diferència dels béns i els deutes. El resultat es divideix pels socis que té la societat per poder valorar la seva aportació. El capital social mínim de la cooperativa és de 3.000 euros, pel que caldrà assolir aquest valor.

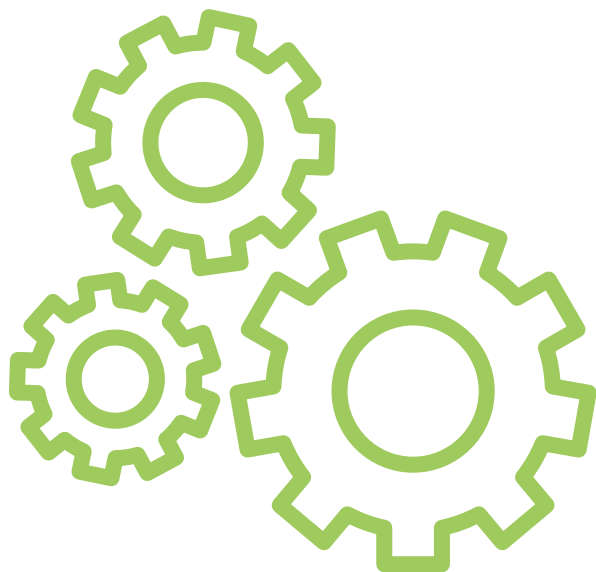
Els documents esmentats són els que ens obren la porta per iniciar el procés públic de transformació de la SCP a Cooperativa.

Resumint:

- Hem de tenir la certificació del nom
- S'han d'elaborar estatuts
- Elaborar balanç de béns i obligacions
- Escollir els membres que compondran l'òrgan de govern de la SCCL (mínim 2 persones)

TERCERA FASE

LEGALITZACIÓ

Quan tenim:

- Certificat del nom
- Estatuts de la cooperativa
- Valoració del capital social
- Balanç
- Membres del consell rector

Per legalitzar la transformació cal seguir els següents passos:

a. Notaria

La notaria donarà fe pública de l'acord de transformació i del naixement de la cooperativa. Aquest acte té conseqüències jurídiques ja que converteix l'acord de transformació de la SCP en Cooperativa, és a dir, crea una nova persona jurídica. S'anomena persona perquè és subjecte d'obligacions i responsabilitat i jurídica perquè és el dret que li dona vida i legalitat a la transformació.

Consulteu el **model d'escriptura pública de transformació**

A partir d'aquest moment, comencen actuacions burocràtiques a efectes de regular la situació que posi en circulació a tots els efectes la cooperativa: fiscal, seguretat social i mercantil.

b. Liquidació d'impostos

Cal presentar l'impost de transformació (**model 600**) a l'Agència Tributaria de Catalunya. Les cooperatives, en aplicació d'un dels beneficis fiscals esmentats, estan exemptes d'aquest impost però cal liquidar-lo igualment.

c. Presentació al Registre de Cooperatives

Una vegada liquidat aquest impost, cal portar l'escriptura al Registre Territorial de Cooperatives de Barcelona. Fins que no s'inscriu l'escriptura de transformació en el registre, hem de continuar funcionant com si la SCP continués existint. La transformació només es produeix quan s'inscriu. Vegeu el **model d'instància al Registre de Cooperatives**.

d. Hisenda i Seguretat Social

Una vegada ja hem sortit del Registre de Cooperatives amb la inscripció, cal anar a l'Agència Tributaria a efectes de donar d'alta les obligacions fiscals que es tenen com a cooperativa (bàsicament Impost de Societats). I això es farà a través del **model 036**.

Posteriorment cal anar a la Seguretat Social per rebre el número patronal per cotitzar.

Les cooperatives poden estar en el Règim General de la Seguretat Social o bé en Règim Especial d'Autònoms. En el cas que es vulgui continuar com autònoms, s'ha de manifestar en l'escriptura de transformació, i a partir d'aquest moment qualsevol modificació dels autònoms s'ha de fer a través de la cooperativa, doncs queden vinculats a aquesta. Una vegada escollit el règim, no es podrà modificar fins que hagin transcorregut cinc anys.

Quines obligacions fiscals tenen les cooperatives?

La novetat més importat com a conseqüència de la modificació fiscal esmentada és l'inici de l'obligació de les SCP que tinguin activitat mercantil de liquidar l'Impost de Societats. La liquidació de l'Impost de Societats grava el benefici de l'empresa i es paga anualment. A diferència de l'IRPF no té escala en funció de beneficis, sinó un percentatge fix independent de la quantia dels

beneficis. Les societats mercantils tributen al Règim General del 25% en funció del benefici. I les cooperatives poden tributar al 20% si són cooperatives protegides o, en les cooperatives de treball associat que compleixin determinats requisits, tenen una bonificació del 90% (durant cinc anys) de la quota íntegra.

Són cooperatives especialment protegides les que defineix la Llei sobre el Règim Fiscal de les Cooperatives, Llei 20/1990, i en especial, les cooperatives de treball associat que compleixen els requisits que estableix la Llei. Aquesta disminució de la quota a ingressar en concepte d'impostos és un dels beneficis més grans que tenen les cooperatives.

Trimestralment, les cooperatives han de fer un pagament a compte, com les altres societats, de l'Impost de Societats. Aquest impost es liquida en el model 200 i és un percentatge a ingressar en funció de la quota a ingressar de l'últim exercici.

En l'ordre autonòmic, les cooperatives no tributen l'impost de constitució de cooperatives. I en d'altres, com és el cas que la cooperativa hagi d'adquirir un immoble per a desenvolupar la seva activitat i estigui subjecte al Impost de Transmissions Patrimonials (10%) del valor de l'immoble, les cooperatives tenen una bonificació que no els faria pagar res per aquest impost. En l'àmbit local tenen una bonificació del 95% de l'impost d'activitats econòmiques.

Aquests són alguns dels avantatges fiscals que tenen les cooperatives, al marge de les subvencions que anualment la Direcció General de Cooperatives treu pel foment del moviment cooperatiu com ara les subvencions de 3.000 euros per persona sòcia incorporada, sempre que es respectin els requisits de la subvenció.

Per la resta dels altres impostos, les cooperatives tributen igualment com qualsevol altre entitat en el cas que estigui

subjecte a l'impost que li afecti. Hi ha activitats que estan gravades per IVA per les societats limitades, mentre que, per a les cooperatives, en el cas que siguin d'iniciativa social, aquest gravamen no s'aplica i estan exemptes d'aplicar aquest impost.

Com a societat civil, bàsicament es presentava l'IVA a nom de la SCP i l'IRPF (model 130) a nom de les persones sòcies. I si tenia treballadores, la retenció a compte.

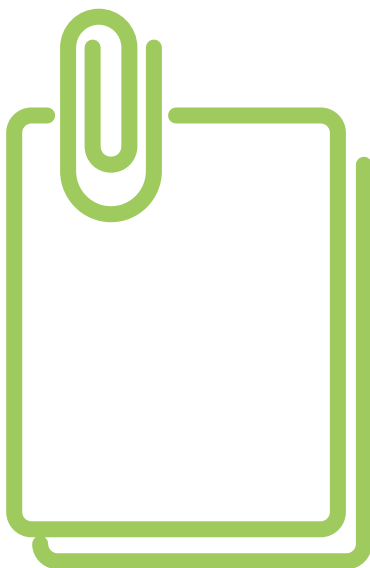
Ara, com a cooperativa, en tenir personalitat jurídica pròpia, tots els impostos i liquidacions s'efectuaran a nom de la mateixa. És a dir, les persones sòcies ja no liquiden l'IRPF en funció dels guanys/pèrdues sinó que la cooperativa els practicarà una retenció com si fossin treballadors ordinaris. Així, en la seva propera declaració de renda, hauran de declarar només els rendiments del treball i ja no despeses ni guanys per la SCP. Hauran d'efectuar comptabilitat, tal i com marca el Codi de Comerç.

Tanmateix, hauran de presentar l'Impost de Societats a nom de la cooperativa, que ve a ser com la declaració de renda però de la societat i, finalment, els comptes anuals que s'han de presentar al Registre.

Resum de formularis necessaris

	SCP	COOPERATIVA
IVA	MOD 303 /390	MOD 303 /390
IRPF SOCIS	MOD 130	NO
IRPF TREBALLADORS	MOD 111/190	MOD 111/190
I. SOCIETATS	MOD 200	MOD 200
COMPTES ANUALS	NO	SI

DOCUMENTS

Estructura de transformació de SCP a cooperativa

http://www.cooperativestreball.coop/sites/default/files/materials/dc_esberrany_escriptura_transformacio.pdf

Instància al Registre de Cooperatives

http://empresaiocupacio.gencat.cat/ca/treb_ambits_actuacio/treb_economia_cooperativa/treb_recursos/treb_formularis/treb_documentacio_cooperatives/treb_registre_de_cooperatives/

Estatuts de la cooperativa

http://www.cooperativestreball.coop/sites/default/files/materials/dc_model_estatuts_treball_associat.pdf

Model 036

http://www.cooperativestreball.coop/sites/default/files/materials/dc_model_036.pdf

Model 600

http://www.cooperativestreball.coop/sites/default/files/materials/dc_model_600.pdf

Certificació de denominació social de cooperativa

<http://web.gencat.cat/ca/tramits/tramits-temes/Certificacio-de-denominacio-social-de-cooperativa>

La Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya és l'organització empresarial dedicada a la creació, consolidació i promoció de les cooperatives de treball que, dia a dia, enforteixen l'economia i la societat a partir d'un funcionament democràtic, basat en principis reconeguts internacionalment i centrats en les persones que en formen part. A Catalunya existeixen unes 3.000 cooperatives de treball que ofereixen productes i serveis en tots els sectors d'activitat econòmica, compromeses amb la generació d'ocupació estable i l'arrelament al territori.

**Cooperatives de Treball
de Catalunya**

Carrer de Premià, 15, primer pis 08014 Barcelona
93 318 81 62

www.cooperativest treball.coop

Trobeu-nos també a Facebook i a Twitter